

حمله نظامی روسیه به اوکراین؛ جهان در مسیر تغییر

بله! دنیای موشک‌ها

زلنسکی: تنها مانده‌ام؛ غرب در باره اوکراین فقط حرف می‌زند

بازخوانی مواضع غرب گر اهای داخلی درباره خلع سلاح ایران

وقتی رفیقت ناتو باشد

کاش بودی و می دیدی

مهم‌ترین حربه پوتین صدور دستور اعزام نیروهای روسیه تحت عنوان حافظ صلح بلافاصله پس از امضای قانون به رسمیت شناختن ۲ جمهوری خودخوانده منطقه دونباس بود. این موضوع باعث شد همه نگاه‌ها در اوکراین معطوف به تحرکات روسیه در مرزهای جنوب غربی‌اش در استان روستوف شود. این وضعیت بلاتکلیفی نیروهای نظامی اوکراین تقریباً ۲ شبانه‌روز طول کشید تا در نخستین ساعات بامداد پنجشنبه با آغاز حمله روس‌ها از ۲۴۵ هزار پرسنل رسمی ارتش فروپاشیده اوکراین، نیمی از آنها شامل واحدهای رزمی ویژه تاندان مسلح با تجهیزات آمریکایی و انگلیسی در دونباس در جنوب شرق کشور جا بمانند؛ جایی که خود را با عقبه‌شان از دست دادند؛ عقبه‌ای که خودش هم به محرومیت کی‌یف در کمتر از ۴۸ ساعت بعد از آغاز عملیات اشغال فرو ریخت.

■ حرکت روسیه به سوی نظم جدید

عملیات تسخیر اوکراین حتی اگر به اشغال و ضمیمه‌سازی خاک آن به فدراسیون روسیه منتهی نشود و مسکو فقط به تغییر نظام سیاسی کی‌یف بسنده کند و نیروهایش را عقب بکشد هم، زمینه‌ها و پیامدهایی غیرقابل اجتناب داشته و دارد.

کشورهای عضو ناتو به رهبری آمریکا در واپسین روزهای موجودیت شوروی به رهبران کرملین تضمین داده بودند در صورت برچیدن بلوک سیاسی و نظامی شرق موجودیتی برای روس‌ها شد. حتی اگر پوتین پیوستن توسعه پیمان نظامی آتلانتیک شمالی بدان سو خواهند پرداخت. این دروغ غرب به مسکو ۳ دهه تلاطم یافت تا زمانی که با نامزد کردن اوکراین تبدیل به یک کابوس موجودیتی برای روس‌ها شد. حتی اگر پوتین پیوستن گرجستان کوچک و جمهوری آذربایجان را در حیاط خلوت‌هایش در دریای سیاه و دریای کاسپین تحمل می‌کرد، این موضوع را در مورد اوکراین تحمل نمی‌کرد.

ادامه در صفحه ۶

انذار دادند: «گر این حرف از روی ناآگاهی گفته شده باشد یک مساله است اما اگر از روی آگاهی باشد خیانت است... در این اوضاع جنگل‌وار جهانی، اگر جمهوری اسلامی صرفاً به دنبال مذاکره و مبادله اقتصادی و حتی علم و فناوری برود اما توان دفاعی نداشته باشد آیا حتی دولت‌های کوچک نیز به خود اجازه تهدید ملت ایران را نخواهند داد؟ برخی اعضای دولت موقت هم اوایل انقلاب می‌گفتند جنگنده‌های «ف ۱۴» را که خریده‌ایم به آمریکا پس بدهیم، به دردمان نمی‌خوردا»

آن رهنمود یک جمله معروف دیگر هم داشت: «دشمنان مدام در حال تقویت توان نظامی و موشکی جهان نهایت استفاده را در مقابل یک قدرت موشکی پیشین که سلاحش را با قول صلح معامله کرده بود به کار گرفت. روس‌ها ظرف کمتر از یک ساعت تمام زیرساخت‌های پدافندی، هوایی، موشکی و راداری ارتش اوکراین را از کار انداختند تا بدون جنگی جدی با مایشین نظامی بلااستفاده آنها، با خیال راحت فقط به پیشروی و تثبیت نیروهایشان در جغرافیایی وسیع با مساحت ۶۰۰ هزار کیلومتر مربع - بزرگ‌ترین کشور اروپای منهای اوراسیا- بپردازند.

■ وقتی رفیقت ناتو است

در بی‌هویتی سیاسی زلنسکی همین بس که متعاقب ورشکستگی سیاسی دولت پروشنکو در اوج نارضایتی‌ها از فساد گسترده دولتی و فقر اکثریت مردم، در انتخابات سال ۲۰۱۹ با شعار ایجاد روابط حسنه با مسکو برای حل بحران جدایی‌طلبان شرق کشور، مبارزه با فزاینده‌ملی‌گرایان افراطی شبه‌نازی و اصلاح ساختار فاسد حکومت روی کار آمده بود اما ظرف کمتر از یک سال، در عمل به‌اتلاف سیاسی بافانیست‌های مورد حمایت غرب (بزرگ‌ترین خطر فرمز روسیه) و سرکوب استقلال‌طلبان روس تبار دونباس (خط قرمز بعدی خرس سیربری) به کار گرفت بدین ترتیب زلنسکی بر اساس دستورالعمل غرب، حقایق مسلم حاکم بر اوکراین را نادیده انگاشت؛ اینکه علاوه بر یک پنجم روس جامعه این کشور، بخش مهمی از مردم به دنبال نجات از حاکمیت فاسد طبقاتی هستند. لاف‌زنی‌های زلنسکی به اتکالی جایگاهی که برای خود

حقیقت این است که اوکراین طی ۱۰۰۰ سال اخیر، از زمان تشکیل نخستین حکومت روس در کی‌یف، اغلب دوران و بویژه طی ۳ قرن اخیر - منهای ۳۰ سال گذشته - هرگز جدا از قلمروی سرزمینی، زبانی و فرهنگی روس‌ها نبوده است. به قول پوتین این یک جمهوری ساخته و پرداخته و عزیز کرده بلشویک‌ها بود و فاقد هویتی چندان متمایز از همسایه بزرگش. به همین دلیل هیچ گروه حربه غربی‌ها برای ایجاد خصومت میان اکثریت جامعه بشدت چندپاره اوکراین علیه روسیه کارگسر نیفتاد؛ نه انقلاب مخملی نارنجی (۲۰۰۴)، نه کودتای شبه‌نازی‌های «میدان» علیه دولت یانو کوویچ (۲۰۱۴) و نه وعده به عضویت پذیردن فقیرترین کشور اروپا در اتحادیه اروپایی و ناتو و حتی قول پنهان هسته‌ای ساختن مجدد آن. در جریان عملیات برقی آسای روسیه در طول و عرض این استپ بزرگ شرق اروپا ثابت شد اکثریت ساکنان آن اگر دل‌بسته فدراسیون روسیه یا دلتنگ دوران رفاه و آرامش‌شان زیر سایه قدرت شوروی نباشند، خصومت خاصی هم با روس‌ها ندارند.

در سرزمینی مبتلا به طاعون استعماری فساد و فقر و اختلاف طبقاتی که جز یک طبقه مرفه نزدیک به مزدوران غربی و الیگارش‌ها در کی‌یف و چند شهر بزرگ، همگی برای بقا در تقلا هستند، به قول آن شهروند ساده اوکراینی که حرف‌هایش حتی در شبکه سعودی-انگلیسی ایران اینترنت‌نشان بازتاب یافت، مردم امنیت خود را حتی زیر چتر نیروهای روس به مبحث موهوم امنیت زیر بیرق ناتو ترجیح می‌دهند.

با این حال اگر قرار بود حتی کشوری که نیست واقعا کشور شود شاید بهترین راه همان راهی بود که زلنسکی لاف‌زن، هر چند خیلی دیر، در واپسین روزهای حیات سیاسی دولت اوکراین به آن پی برد. حتی در اوکراینی دهه با سراب لیبرالی زیستن در جهانی مملو از صلح بر کرانه‌های اروپای آزاد چوب حراج زد و بر باد داد، دست آخر یک دل‌کج دست‌نشانده در کاخ ریاست‌جمهوری به نام زلنسکی این چنین حسرت قدرت بازدارندگی ربایدرفته را می‌خورد.

این شاید بزرگ‌ترین عبرت سرنوشت اوکراین باشد. ملت ایران آنقدر اقبال داشته که رهبرش، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، عبرت‌تاریخی را زودتر از وقوع فجایع اینچنینی به آنها گوشزد کرده‌اند؛ روزی که ایشان با انتقاد شدید از کسانی که روزگار و دنیای فردا را دنیای مذاکره می‌دانند و نه موشک، هشدار و

جنگ محتمل با روس‌ها بسازد. در عوض او با آن تهدید نسنجیده‌اش برای هسته‌ای‌سازی مجدد اوکراین که غربی‌ها هم با نسکوت حاکی از رضای‌شان به آن دامن زدند، خشم پوتین را برانگیخت. خیلی زود همه فهمیدند او در بدترین زمان ممکن خالی بسته است. زلنسکی در معرکه دعوا با بنز بهادر قهار ی مثل پوتین که به قول خودش از دعوای خیابانی دوران نوجوانی در لنینگراد، آموخته بود مشت اول را بزند، نقطه ضعف خود را عیان کرده بود. ۲ شب بعد از لاف زلنسکی در کنفرانس امنیتی مونیخ، شاهد آن سخنرانی تاریخی توسط رهبر کرملین بودیم. پوتین به ۳ نکته مهم درباره اوکراین اشاره کرد: اول، اوکراین بخشی از تاریخ روسیه است. دوم، این کشور تبدیل به زمین جنگ‌افروزی دشمنان (غرب) علیه روسیه شده است. سوم، اوکراین قابلیت تهدید هسته‌ای را دارد. حال آنکه هیچ‌کس بهتر از رئیس‌جمهور روسیه نمی‌دانست نه تنها پس از تفاهمنامه بوداپست، صدها کلاهک هسته‌ای اوکراین توسط ناظران روس و غربی پاکسازی شد بلکه حتی بمبافکن‌های راهبردی «سری تو» نیز معدوم شده‌اند. همچنین به‌گواه فرمانده پیشین ارتش اوکراین، کدهای فعال‌سازی سامانه‌های موشک‌های تهاجمی نیمه‌بالتستیک توشکا که پوتین از آنها به عنوان حامل‌های بالقوه کلاهک‌های احتمالی هسته‌ای نام برد نیز بعد از شوروی هیچ‌گاه به کی‌یف تحویل نشده بود. حاکمان کی‌یف در این ۲۰ سال به بقیه میراث نظامی‌شان از جمله جنگنده‌ها، هواپیماهای لجستیک آنتونف و حتی ناو هواپیمابر نیمه کاره‌شان در دریای سیاه چوب حراج زدند.

■ حسرت بازدارندگی نظامی

لاف هسته‌ای زلنسکی و دولتش، نه فقط بهانه لازم برای حمله به اوکراین را برای تزار جدید مسکو فراهم آورد، بلکه حفره بزرگ قدرت بازدارندگی این کشور را هم نشان داد. سقوط اوکراین آخرین و بهترین مثال تهدید بقای کشوری مستقل در «روزگار پیچیده امروز و فرداست». روزگاری که رهبر حکیم انقلاب همین ۵ سال پیش در پاسخ به زلنسکی‌های وطنی، حساسیت آن را چنین برشمردند: «روزگار، روزگار همه چیز است اگر نه براحتی و به صراحت حق ملت را خواهند خورد... دشمنان انقلاب از همه ابزارهای قدیمی و پیشرفته برای خصومت با ایران استفاده کردند. آنها از گفت‌وگو، مبادلات اقتصادی، تحریم، تهدید نظامی و هر وسیله دیگر برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کنند و مانیز باید در همه این زمینه‌ها، توان مقابله و دفاع داشته باشیم.»

شش‌روین طاهری: رجزخوانی‌های رئیس‌جمهور کم‌دین اوکراین از یک زیرزمین در بیرون کی‌یف، بعد از ۱۹ سال یاد «محمد سعید المصاحف» رازنده کرد. وزیر اطلاع‌رسانی رژیم صدام همزمان با حمله آمریکایی‌ها به خاک عراق در فروردین ۸۲، رجزخوانی‌هایی به یادماندنی درباره تار و مار کردن نیروهای اشغالگر می‌کرد. فکاهی المصاحف تا بدانجا پیش رفت که با وجود سقوط بغداد و فرار صدام، او هنوز داشت از یک پناهگاه دم از پیروزی ارتش بعث می‌زد. مایه اصلی رجزخوانی‌های او اما در واقع چیزی نبود جز حسرت عراقی‌ها نسبت به قدرت نظامی و موشکی رژیم بعث که طی بیش از یک دهه پس از حمله نخست آمریکا به عراق در جنگ اول خلیج‌فارس و به دنبال امحای پشتوانه تسلیحاتی این کشور دیگر چیزی از آن باقی نمانده بود. دست آخر وزیر لاف‌زن خودش را تسلیم آمریکایی‌ها کرد. بعد هم آزاد شد و عمری براحتی در امارات بزیست.

یک دل‌کج صهیونیست‌از جامعه یهودیان افراطی شرق اوکراین که حالا ۲ روزی می‌شود از کاخ مارنسکی کی‌یف متواری شده نیز بنا به حرفه اصلی‌اش که بازیگری بود نه سیاست، در روزهای اخیر لاف‌هایی زد که تاریخی شد. زلنسکی، هنرپیشه فیلم‌های کم‌دی، کمتر از ۳ سال پیش از ناکیا آباد قدرت در اوکراین، توسط مانورهای رسانه‌ای سازمان سیا به مقام ریاست‌جمهوری برکشیده شد. او به عنوان یک سیاستمدار بدون پشتوانه و هویت سیاسی، بهترین نماد بحران از درون تهی شدن کشوری به نام اوکراین - به معنای سرزمین کنار راه یا سر راهی- بود. اگر چه رجزخوانی‌های او برای روس‌ها از چند ماه قبل از آغاز تهاجم پوتین آغاز شد اما نقطه اوجش همین شبیه هفته پیش در کنفرانس امنیتی مونیخ بود. او که به خیال خود می‌خواست اوکراینی‌ها را جلوی تهدید قریب‌الوقوع خرس بزرگ همسایه شیر کند، علناً زیر گوش روسیه، این قدرت هسته‌ای جهان را تهدید هسته‌ای کرد. زلنسکی در مونیخ گفت شاید دیگر دلیلی بر وفاداری اوکراین به تفاهمنامه بوداپست نباشد. اشاره او به تفاهمنامه‌ای بود که سال ۱۹۹۴ کشور تازه موجودیت یافته اوکراین پس از فروپاشی شوروی، با دولت‌های روسیه، آمریکا و انگلیس برای امحای تسلیحات راهبردی و هسته‌ای‌اش امضا کرده بود.

آقای رئیس‌جمهور - حالا سابق - در واقع می‌خواست از حسرت اوکراینی‌ها برای قدرت افسانه‌ای نظامی و هسته‌ای‌شان که از شوروی به ارث برده بودند، افسانه‌ای برای تحکیم جایگاه خود به عنوان فرمانده کقا کل در

جنگ محتمل با روس‌ها بسازد. در عوض او با آن تهدید نسنجیده‌اش برای هسته‌ای‌سازی مجدد اوکراین که غربی‌ها هم با نسکوت حاکی از رضای‌شان به آن دامن زدند، خشم پوتین را برانگیخت. خیلی زود همه فهمیدند او در بدترین زمان ممکن خالی بسته است. زلنسکی در معرکه دعوا با بنز بهادر قهار ی مثل پوتین که به قول خودش از دعوای خیابانی دوران نوجوانی در لنینگراد، آموخته بود مشت اول را بزند، نقطه ضعف خود را عیان کرده بود. ۲ شب بعد از لاف زلنسکی در کنفرانس امنیتی مونیخ، شاهد آن سخنرانی تاریخی توسط رهبر کرملین بودیم. پوتین به ۳ نکته مهم درباره اوکراین اشاره کرد: اول، اوکراین بخشی از تاریخ روسیه است. دوم، این کشور تبدیل به زمین جنگ‌افروزی دشمنان (غرب) علیه روسیه شده است. سوم، اوکراین قابلیت تهدید هسته‌ای را دارد. حال آنکه هیچ‌کس بهتر از رئیس‌جمهور روسیه نمی‌دانست نه تنها پس از تفاهمنامه بوداپست، صدها کلاهک هسته‌ای اوکراین توسط ناظران روس و غربی پاکسازی شد بلکه حتی بمبافکن‌های راهبردی «سری تو» نیز معدوم شده‌اند. همچنین به‌گواه فرمانده پیشین ارتش اوکراین، کدهای فعال‌سازی سامانه‌های موشک‌های تهاجمی نیمه‌بالتستیک توشکا که پوتین از آنها به عنوان حامل‌های بالقوه کلاهک‌های احتمالی هسته‌ای نام برد نیز بعد از شوروی هیچ‌گاه به کی‌یف تحویل نشده بود. حاکمان کی‌یف در این ۲۰ سال به بقیه میراث نظامی‌شان از جمله جنگنده‌ها، هواپیماهای لجستیک آنتونف و حتی ناو هواپیمابر نیمه کاره‌شان در دریای سیاه چوب حراج زدند.

■ حسرت بازدارندگی نظامی

لاف هسته‌ای زلنسکی و دولتش، نه فقط بهانه لازم برای حمله به اوکراین را برای تزار جدید مسکو فراهم آورد، بلکه حفره بزرگ قدرت بازدارندگی این کشور را هم نشان داد. سقوط اوکراین آخرین و بهترین مثال تهدید بقای کشوری مستقل در «روزگار پیچیده امروز و فرداست». روزگاری که رهبر حکیم انقلاب همین ۵ سال پیش در پاسخ به زلنسکی‌های وطنی، حساسیت آن را چنین برشمردند: «روزگار، روزگار همه چیز است اگر نه براحتی و به صراحت حق ملت را خواهند خورد... دشمنان انقلاب از همه ابزارهای قدیمی و پیشرفته برای خصومت با ایران استفاده کردند. آنها از گفت‌وگو، مبادلات اقتصادی، تحریم، تهدید نظامی و هر وسیله دیگر برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کنند و مانیز باید در همه این زمینه‌ها، توان مقابله و دفاع داشته باشیم.»